

Vergaderjaar 2025-2026

CLXXVII

Voorstel van het lid Rosenmöller tot wijziging van het Reglement van Orde in verband met het introduceren van meer flexibiliteit in de naamgeving van fracties van fuserende politieke groeperingen

D

AMENDEMENT VAN HET LID VAN GASTEREN

Ontvangen 4 september 2026

De ondergetekende stelt het volgende amendement voor:

Het voorstel wordt als volgt gewijzigd:

I

ARTIKEL I komt te luiden:

Aan artikel 17 van het Reglement van Orde worden een vierde tot en met een achtste lid toegevoegd, luidende:

4. Een fractie die haar naam wenst te wijzigen omdat de politieke groepering waarnaar de fractie is vernoemd, tijdens de zitting een andere naam heeft aangenomen, dient daartoe een schriftelijk verzoek in bij de Voorzitter. Het verzoek gaat vergezeld van documentatie waaruit blijkt dat aan de in het vijfde lid genoemde voorwaarden is voldaan.

5. Het verzoek, bedoeld in het vierde lid, wordt slechts ingewilligd indien:

- a. de nieuwe naam overeenkomstig de Kieswet bij het centraal stembureau is geregistreerd;*
- b. de nieuwe naam tevens is goedgekeurd voor gebruik bij de verkiezingen voor de Tweede Kamer en de Provinciale Staten;*
- c. de gehele fractie heeft besloten tot de naamswijziging;*
- d. de politieke groepering waarvan de eerdere naam werd gevoerd, juridisch en organisatorisch niet meer bestaat; en*
- e. voor zover tegen de registratie, bedoeld in onderdeel a, beroep is ingesteld bij de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State, dat beroep is afgewezen dan wel de beroepstermijn ongebruikt is verstreken.*

6. De Voorzitter en de Ondervoorzitters beoordelen het verzoek en de overgelegde documentatie aan de hand van het vijfde lid en brengen daarover binnen twee weken na ontvangst van het verzoek schriftelijk en gemotiveerd advies uit aan het College van fractievoorzitters. Deze termijn kan eenmalig met twee weken worden verlengd indien de overgelegde documentatie daartoe aanleiding geeft, onder gelijktijdige kennisgeving daarvan aan de verzoekende fractie.

7. Het College van fractievoorzitters besluit over het verzoek bij meerderheid van stemmen, waarbij het stemgewicht van de aanwezige fractievoorzitters wordt bepaald door de omvang van de fractie waartoe zij behoren.

8. Het besluit van het College van fractievoorzitters wordt ter besluitvorming als hamerstuk aan de Kamer voorgelegd. Eerst na aanvaarding door de Kamer is de fractie gerechtigd de nieuwe naam te voeren.

Aan artikel 18 van het Reglement van Orde wordt een derde lid toegevoegd, luidende:

3. Het vierde tot en met achtste lid van artikel 17 zijn van overeenkomstige toepassing indien tijdens een zitting de politieke groeperingen waartoe de samengevoegde fracties behoorden en die elk met een lijst aan de verkiezing van de Eerste Kamer hebben deelgenomen, besluiten samen te gaan en de nieuwe fractie de naam van de gefuseerde groepering wenst te voeren.

II

ARTIKEL II vervalt.

Toelichting

Dit amendement beoogt het voorstel van het lid Rosenmöller op vijf punten aan te scherpen, aansluitend bij de vragen en opmerkingen van de fractie-Van Gasteren in het verslag van de commissie voor Binnenlandse Zaken, en herstelt daarnaast de inwerkingtredingsbepaling.

Volgorde: eerst melding, dan pas recht (vraag 1). In het oorspronkelijke voorstel ontstaat het recht op naamvoering zodra de groepering een nieuwe naam heeft geregistreerd; de Voorzitter wordt daarna slechts geïnformeerd. Dit amendement keert die volgorde om: er is eerst een verzoek aan en toetsing door de Voorzitter nodig, gevolgd door besluitvorming door het College van fractievoorzitters en aanvaarding door de Kamer, voordat de fractie de nieuwe naam mag voeren (achtste lid).

Behoud van het gesloten karakter (vraag 2). Door naamswijziging afhankelijk te maken van een formeel verzoek, een getoetst kader en besluitvorming door Kamer en College, blijft het uitgangspunt van een gesloten, niet naar eigen inzicht in te vullen systeem gehandhaafd. Hiermee wordt voorkomen dat fracties naar aanleiding van de actualiteit lichtvaardig of herhaaldelijk van naam wisselen.

Kieswet als noodzakelijke maar niet voldoende voorwaarde (vraag 3). Registratie bij het centraal stembureau ziet uitsluitend op de eerstvolgende verkiezing en is op zichzelf onvoldoende grondslag voor een naamswijziging die al tijdens de lopende zittingsperiode ingaat. Onderdeel a van het vijfde lid handhaaft de Kieswetregistratie als voorwaarde, maar deze staat niet langer op zichzelf.

Aanvullend objectief toetsingskader (vraag 4). Het vijfde lid voegt de vier door de fractie-Van Gasteren genoemde criteria toe: erkenning van de nieuwe naam bij Tweede Kamer- én Provinciale Statenverkiezingen (onderdeel b), een volledige en homogene besluitvorming door de gehele fractie (onderdeel c), beëindiging van het juridisch en organisatorisch bestaan van de oorspronkelijke groepering(en) (onderdeel d), en afwezigheid van een lopend of gegrond beroep bij de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State (onderdeel e).

Procedure en besluitvorming (vraag 5). De leden vier, zes, zeven en acht regelen de door de fractie-Van Gasteren bepleite procedure: een schriftelijk en onderbouwd verzoek aan de Voorzitter, gevolgd door gemotiveerd advies van Voorzitter en Ondervoorzitters, besluitvorming door het College van fractievoorzitters met een naar fractiegrootte gewogen stemverhouding, en ten slotte aanvaarding als hamerstuk door de voltallige Kamer. Om te voorkomen dat een verzoek onbepaalde tijd blijft liggen, is aan het advies van Voorzitter en Ondervoorzitters een termijn van twee weken verbonden, met een eenmalige verlengingsmogelijkheid van twee weken bij complexe of onvolledige documentatie.

Vervallen van Artikel II. Artikel II van het oorspronkelijke voorstel bepaalde dat de wijziging de dag na aanvaarding door de Kamer in werking treedt. Nu dit amendement een eigen, in de leden vier tot en met acht verankerde inwerkingtredingssysteem voor individuele naamswijzigingsverzoeken introduceert (te weten: pas na doorlopen van de toetsings- en besluitvormingsprocedure, met aanvaarding als hamerstuk), is een afzonderlijke, generieke inwerkingtredingsbepaling voor het gewijzigde Reglement van Orde als zodanig overbodig en kan tot verwarring leiden over het onderscheid tussen het van kracht worden van de reglementswijziging zelf en het moment waarop een individuele fractie van haar nieuwe naam gebruik mag maken. Artikel II komt daarom te vervallen.

Van Gasteren